

شناسایی و اولویت بندی عوامل تسهیل کننده و موانع گردشگری ورزشی با رویکرد جاذبه های جغرافیایی و طبیعی استان هرمزگان

لیلا قربانی قهفرخی

استادیار گروه مدیریت ورزش، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

جلال یاراحمدی^۱

استادیار گروه مدیریت ورزش، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

مصطفی علی نقی زاده

گروه کشاورزی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۱۶ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۴/۱۳

چکیده

این پژوهش با هدف اولویت بندی عوامل تسهیل بخش و موانع گردشگری ورزشی با رویکرد جاذبه های جغرافیایی و طبیعی استان هرمزگان انجام پذیرفت. پژوهش حاضر از نوع توصیفی-پیمایشی است که به شکل میدانی انجام شده است. محقق جاذبه های طبیعی (جغرافیایی)- ورزشی مؤثر بر توسعه گردشگری ورزشی استان هرمزگان و مشکلات موجود در گردشگری ورزشی استان و راهکارهای حل این مشکلات را از دیدگاه کارشناسان توصیف می کند. جامعه آماری این تحقیق از کارشناسان و دست اندر کاران صنعت گردشگری می باشد (۱۶۷). نمونه ها در این تحقیق به روش نمونه گیری تمام شمار انتخاب شده اند. برای بررسی توزیع طبیعی متغیرها از قضیه حد مرکزی، استفاده شد. برای آزمون فرضیه های پژوهش نیز از آزمون آماری t تک نمونه و فریدمن استفاده شد. از نرم افزار آماری SPSS V23 استفاده شد. نتایج به دست آمده از تحقیق نشان داد در مولفه های تسهیل بخش، مولفه مدیریتی و در موانع گردشگری نیز مولفه زیرساختی نسبت به سایر مولفه ها در اولویت قرار دارند.

کلیدواژگان: ورزشی، جاذبه های جغرافیایی - طبیعی، استان هرمزگان.

امروزه گردشگری باید به عنوان یکی از مهم‌ترین صنایع توسعه پایدار در هر جامعه‌ای در نظر گرفته شود که در تحولات اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، شهری و محیطی از تحرک بالایی برخوردار است. مناطق شهری به دلیل جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی زیادی که دارند اغلب به عنوان مقصد مهم گردشگری در نظر گرفته می‌شوند (ابراهیم پور و همکاران، ۱۳۹۴). داشتن جاذبه‌های مختلف در شهرهایی از جمله اماکن تاریخی، مراکز فرهنگی، فضاهای سبز، تجهیزات ورزشی، بازارها، مسافرخانه‌ها، هتل‌ها، مراکز خرید و... یکی از مهمترین پارامترها در شکل‌گیری گردشگری شهری است. با توجه به اینکه یکی از عامل‌های پیشرفت اقتصادی بخش گردشگری می‌باشد، با اتکا به نوآوری و ایجاد تغییرات در مرحله‌های گوناگون فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سرمایه‌گذاری‌های ضروری، می‌توان بازارهای جدیدی را ایجاد نمود و به ارائه خدمات گوناگون پرداخت (امینی و همکاران، ۱۳۹۸).

در میان صنایع خدماتی، صنعت گردشگری یکی از بخش‌های پیش‌تاز و در حال رشد در سطح بین‌المللی است (فوریه و ساتانا-گالگو^۱، ۲۰۱۱) و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته، تقاضا برای گردشگری بین‌المللی تا سال ۲۰۲۰ به ۱/۶ میلیارد نفر در سال خواهد رسید (کوشال و چارلزورس^۲، ۲۰۱۱). به همین دلیل، گردشگری به عنوان موضوعی مهم و اساسی در تحولات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی محسوب می‌شود که با گسترش آن درآمدهای کشور افزایش و وابستگی به درآمدهای نفتی کاهش می‌یابد و در نتیجه مسیری مطلوب برای دستیابی به توسعه پایدار و همه‌جانبه فراهم می‌شود (تاج‌الدین، ۱۳۹۸). در همین راستا وثوقی و خوش‌نمک (۱۴۰۰) در تحقیق به این نتیجه رسیدند که به ترتیب شاخص‌های: زیرساخت؛ جذابیت‌های محیطی؛ سطح و مرحله توسعه گردشگری در مقصد و اندازه بازار آن و عوامل تشویقی و حمایتی با الویت یکسان؛ شرایط اقتصادی؛ عوامل سیاسی و اجتماعی؛ دسترسی به اطلاعات و قوانین و مقررات کسب‌وکار با الویت یکسان؛ عوامل مکانی و جغرافیایی مهم‌ترین شاخص‌های مؤثر بر جذب سرمایه‌گذاری در کسب‌وکار گردشگری می‌باشند. صادقی و همکاران (۱۴۰۱) در مطالعه‌ای دریافتند که عوامل منابع انسانی، خدمات درمانی، آموزش، مدیریت تخصصی، تحریم‌ها، رقابت‌پذیری، برنامه‌ریزی و تنوع‌سازی، پیشران‌های کلیدی توسعه گردشگری هستند و اینکه از بین عوامل یادشده، عامل رقابت‌پذیری، نقش متغیر استراتژیک را در توسعه گردشگری دارد، از همین‌رو، لازم است در برنامه‌ریزی‌ها دارای اولویت باشد.

در قرن حاضر، ورزش از ملزومات زندگی معاصر گردیده است و بخشی از فرهنگ و هویت ملی محسوب می‌شود و همچنین امروزه یکی از صنایع بزرگ و مهم در دنیا است و افراد بسیاری در سر تاسر جهان در آن اشتغال دارند. ورزش به حدی در جوامع امروزی رسوخ کرده است که عنوان می‌شود یکی از متداول‌ترین عوامل ایجاد انگیزه برای سفر و گردشگری نیز می‌باشد. بسیاری از کشورها این صنعت پویا را به عنوان منبع اصلی درآمد، اشتغال‌زایی، رشد بخش خصوصی و توسعه‌ی زیرساخت‌ها می‌دانند. بنابراین گردشگری و ورزش دو جزء حیاتی از اقتصاد جهانی هستند که اثرات شگرفی بر جامعه‌ی امروزی دارند (بلالی و همکاران، ۱۳۹۵).

گردشگری پایدار یک سیستم پیچیده و مفهوم آکادمیک آن به عنوان محصول عصر مصرف‌گرایی و نیولیبرالیسم است (جلال آبادی و ضیا آبادی، ۱۴۰۰) مسئله گردشگری ورزشی به حدی مهم است که کمیته بین‌المللی (Ioc) و

سازمان جهانی جهانگردی، کنفرانس‌های بین‌المللی را برای تجزیه و تحلیل مسائل مربوط به گردشگری ورزشی در خلال بازی‌های المپیک برگزار و در جهت اخذ تفاهم نامه مشترک بین دو سازمان تلاش می‌کنند. در کشور ما نیز اخیراً سند همکاری متقابل بین کمیته ملی المپیک ایران و سازمان میراث فرهنگی و گردشگری در راستای توسعه پایدار گردشگری ورزشی منعقد شده است و البته کمیسیونی در المپیک ایران تشکیل شده که در این رابطه عمل می‌کند (ادبی، ۱۳۹۸). با توجه به اینکه گردشگری ورزشی یک صنعت خدماتی است کیفیت خدمات رسانی در آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است چرا که دستیابی به موفقیت برای یک سازمان ورزشی با رضایتمندی و تمایل به خرید مجدد مشتریان (که از طریق کیفیت خدمات بهتر بدست می‌آید) در ارتباط است (کیم ۱ و همکاران، ۲۰۱۶). کیفیت خدمات نه تنها برای سازمان‌ها از اهمیت راهبردی برخوردار است بلکه اهمیت دو چندانی نیز برای اقتصاد ملی دارد (تای ۲، ۲۰۱۸).

استان هرمزگان با مساحتی حدود ۷۰۶۹۷ کیلومتر و بهرمندی از ۹۷۰ کیلومتر ساحل زیبا در جنوب ایران و در ساحل خلیج فارس و دریای عمان قرار دارد و تنگه هرمز یکی از حساس‌ترین و حیاتی‌ترین راه‌های آبی عصر حاضر، در قلمرو سیاسی این استان واقع شده است، این استان با توجه به جاذبه‌های جغرافیایی - طبیعی فراوان توانمندی‌های زیادی برای جلب گردشگر دارد و زمانی که در بسیاری از استانهای کشور برف و سرما حاکم است در فصول پاییز و زمستان هوای بهاری دارد و همه جای آن سرسبز و زیباست و بهترین شرایط طبیعی را برای جذب گردشگر از نقاط مختلف کشور و سایر کشورهای جهان دارد.

همچنین آب‌های آرام و زیبای نیلگون خلیج فارس با طبیعت بکر و دست‌نخورده، و نیز جزایر استان به عنوان کلیدی‌ترین ناحیه استان دارای عملکردهای بین‌المللی بوده و ابزار ملی در جهت افزایش توان کشور در عرصه رقابت‌های تجاری و گردشگری با کشورهای همجوار محسوب می‌شوند. لذا بواسطه نیاز روحی، روانی انسان امروز به تفریح در طبیعت و با توجه به اهمیت صنعت گردشگری ورزشی و همچنین روند پرشتاب اقتصاد جهانی و وجود توانمندی‌های مناسب برای توسعه صنعت گردشگری ورزشی ضرورت توسعه این صنعت را در استان هرمزگان جهت بهره‌مندی از منافع اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی را ضرورتی اجتناب‌ناپذیر ساخته است.

هدف از این مطالعه شناسایی و اولویت‌بندی تسهیل‌کنندگان و موانع گردشگری ورزشی در استان هرمزگان با رویکرد جاذبه‌های طبیعی - جغرافیایی به منظور شناسایی و بهره‌مندی از برگزاری جشنواره‌های ملی توجه و بهره‌مندی از چهار فصل ایران و ورزش‌های بومی و محلی است. طبقه‌بندی فعالیت‌های گردشگری ورزشی به رسمیت شناختن و استفاده از ظرفیت‌های اقلیمی و جغرافیایی، اضافه کردن برنامه‌های گردشگری و گردشگری ورزشی در کنار یکدیگر و استفاده مناسب و بهینه از ظرفیت‌های موجود است. با توجه به مطالب ذکر شده در این تحقیق به دنبال پاسخ این سوال هستیم که موارد و موانع تاثیرگذار بر گردشگری ورزشی استان هرمزگان با رویکرد جاذبه‌های جغرافیایی و طبیعی چه می‌باشند؟

پژوهش حاضر از نوع توصیفی - پیمایشی است که به شکل میدانی انجام شده است. محقق جاذبه‌های جغرافیایی - طبیعی - ورزشی مؤثر بر توسعه گردشگری ورزشی استان هرمزگان و مشکلات موجود در گردشگری ورزشی

استان و راهکارهای حل این مشکلات را از دیدگاه کارشناسان توصیف می‌کند. سه گروه جامعه آماری این پژوهش را تشکیل می‌دهند. در این تحقیق روش نمونه‌گیری از نوع نمونه‌گیری طبقه‌ای است. در این بخش از پرسشنامه برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده شد. در تحقیق حاضر از پرسشنامه آمینی و همکاران (۱۳۹۷) استفاده شد. پایایی پرسشنامه ۰/۸۷ گزارش شده است و روایی آن توسط اساتید مجرب گروه‌های مدیریت و برنامه‌ریزی ورزشی، گردشگری و جغرافیا مورد تایید قرار گرفته است.

روش گردآوری اطلاعات این تحقیق علاوه بر مطالعات میدانی و کتابخانه‌ای، اینترنت و ... استفاده از پرسشنامه آمینی و همکاران (۱۳۹۷) بوده است که این پرسشنامه بین کارشناسان بخش گردشگری سازمان گردشگری و میراث فرهنگی و کارشناسان آژانس‌های مسافرتی و نیز کارشناسان ورزشی استان هرمزگان به صورت حضوری توزیع و پس از تکمیل جمع‌آوری و مورد استفاده قرار گرفته است. پس از جمع‌آوری اطلاعات، با استفاده از بسته آماری نرم‌افزاری SPSS نسخه (۲۶)، داده‌ها استخراج و روش تجزیه و تحلیل اطلاعات به دو صورت توصیفی و استنباطی انجام شد. تجزیه و تحلیل داده‌های این تحقیق در سطح آمار توصیفی برای مشخصات افراد جامعه آماری مانند سن، جنسیت، میزان تحصیلات و سابقه فعالیت از شاخص‌های مرکزی، انحراف استاندارد، نمایش داده‌ها، رسم نمودارها و فراوانی‌ها و ... استفاده شد و در بخش آمار استنباطی از آزمون تی استودنت استفاده شد.

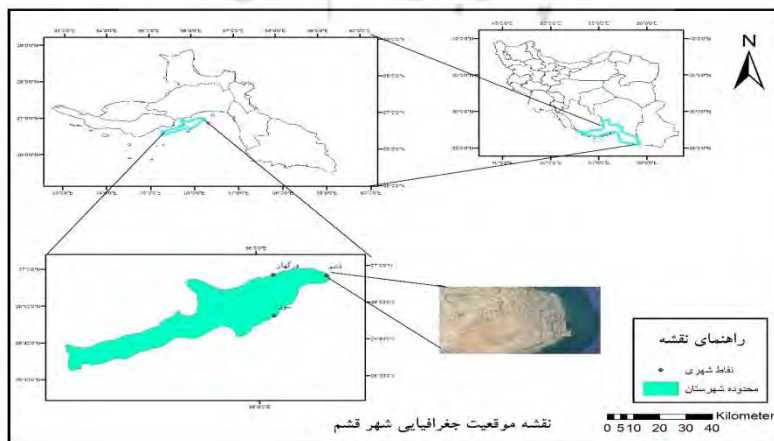
مبانی نظری:

معرفی استان هرمزگان

موقعیت جغرافیایی

استان هرمزگان با پهنه‌ای حدود ۷۱۱۹۳ کیلومتر مربع، در جنوب ایران، در ۲۵ درجه و ۱۵ دقیقه درازی خاوری نسبت به نیمروز گرینویچ قرار دارد (افشار سیستانی ۱۳۷۸). این استان در جنوب ایران و در ساحل خلیج فارس و دریای عمان قرار دارد و از شمال و شمال شرقی به استان کرمان، از جنوب به خلیج فارس و دریای عمان و از شرق به استان سیستان و بلوچستان و از مغرب به استان فارس و بوشهر محدود می‌شود این استان تا سال ۱۳۷۵ دارای ۱۶ شهر، ۲۱ بخش، ۶۹ دهستان و ۲۹۴۶ روستا بوده که از این تعداد ۹۰۰ روستا خالی از سکنه بوده است (سایبانی، ۱۳۸۱).

شکل ۱. موقعیت جغرافیایی منطقه ای هرمزگان

تنگه هرمز یکی از حساس‌ترین و حیاتی‌ترین راه‌های آبی عصر حاضر، در قلمرو سیاسی این استان واقع شده است

و در سال ۱۳۸۵ استان هرمزگان ۶۷۴ و ۴۰۳ و ۱ نفر جمعیت داشته است که از این تعداد ۴۷/۱۱ درصد در نقاط شهری و ۵۲/۷۶ درصد در نقاط روستایی سکونت داشته و بقیه غیرساکن بوده‌اند (زنده‌دل، ۱۳۸۷).

شکل ۲. موقعیت جغرافیایی هرمزگان

منبع: وبسایت بندر شهید رجایی

این استان در جنوب کشور و در شمال تنگه هرمز قرار دارد. کرانه‌های این استان در شرق بر دریای عمان و در غرب بر خلیج فارس قرار دارند. بعضی از جزیره‌های مهم هرمزگان عبارت‌اند از قشم، کیش، ابوموسی و لاوان. استان هرمزگان دارای ۱۱ شهرستان، ۲۳ شهر، ۳۳ بخش و ۷۱ دهستان و ۲۱۷۰ آبادی دارای سکنه است و بنا به سرشماری بعمل آمده در سال ۱۳۸۵ جمعیت استان هرمزگان ۱۴۰۳۶۷۴ نفر می‌باشد.

استان هرمزگان در حدفاصل بین مختصات جغرافیایی ۲۵ درجه و ۲۴ دقیقه تا ۲۸ درجه و ۵۷ دقیقه عرض شمالی و ۵۳ درجه و ۴۱ دقیقه تا ۵۹ درجه و ۱۵ دقیقه طول شرقی از نصف النهار گرینویچ واقع شده است. این استان حدود ۶۸ هزار کیلومتر مربع مساحت دارد که از این نظر هشتمین استان کشور می‌باشد. هرمزگان از جهت شمال و شمال شرقی با استان کرمان، غرب و شمال غربی با استان‌های فارس و بوشهر از شرق با سیستان و بلوچستان همسایه بوده و جنوب آن را آبهای گرم خلیج فارس و دریای عمان در نواری به طول تقریبی ۹۰۰ کیلومتر دربرگرفته است. بنا به سرشماری بعمل آمده در سال ۱۳۸۵ جمعیت استان هرمزگان ۱۴۰۳۶۷۴ نفر می‌باشد. بندرعباس به عنوان مرکز استان امروزه یکی از شهرهای بزرگ ایران می‌باشد که مرکز مهم فعالیت‌های اقتصادی و تجاری می‌باشد. این شهر که در قسمت انتهایی خلیج فارس و در فصل مشترک شاهراه خلیج فارس و دریای عمان واقع گردیده است که نقش مهمی در زمینه صادرات و واردات کشور ایفا می‌کند. تأسیسات مهم دریایی و زیربنایی کشور همچون بندر شهید رجایی، پالایشگاه نفت بندرعباس، کارخانه آلومینیوم المهدی، کشتی سازی خلیج فارس، فولاد و سیمان هرمزگان از این جمله می‌باشند.

بنادر و اسکله‌های حوزه اداره کل بنادر و دریانوردی هرمزگان مشتمل بر بیش از ۷۰ بندر و اسکله با کاربردهای مختلف همانند بنادر تجاری شهید رجایی، شهید باهنر، لنگه، کیش، بهمن قشم، جاسک، خمیر، تیاب، و بنادر و دیگر اسکله‌های صیادی، صنعتی، تدارکاتی می‌باشد که موقعیت آنها بر روی تصاویر ماهواره‌ای مشخص می‌باشد و کلیه آنها تحت نظارت اداره کل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان مستقر در بندر شهید رجایی فعالیت می‌نمایند.

آب و هوای استان

استان هرمزگان تحت تاثیر آب و هوای بیابانی و نیمه‌بیابانی قرار دارد، آب و هوای کناره‌های دریای عمان و خلیج فارس، بیابانی کناره‌ای است رطوبت از شدت دما در روز و کاهش آن در شب جلوگیری می‌کند (رضایی و همکاران، ۱۳۸۸). هوای هرمزگان در مناطق شمالی و شمال شرقی گرم و خشک و در نواحی جنوبی گرم و مرطوب است، معدل گرمای روزانه در مرداد ماه ۳۶/۵ و در بهمن ماه به ۱۷ درجه سانتیگراد می‌رسد. میزان بارندگی سالانه در مجموع بسیار ناچیز و در مرکز استان (بندرعباس) حدود ۳۰۰ میلی‌لیتر است بزرگترین رودخانه آب شیرین استان در میناب جاری است و بخش وسیعی از کشت‌زارها و باغها و نخلستانها را از مشروب می‌سازد و از سال ۱۳۶۴ خورشیدی بخش عظیمی از آب مشروب بندرعباس نیز از سد میناب تامین می‌گردد سایر رودخانه‌های استان یا کم-آب و یا دارای آب شور هستند (رضایی و همکاران، ۱۳۸۸). آب و هوای استان در فصول پائیز و زمستان معتدل است و زمانی که در بسیاری از استان‌های کشور برف و سرما حاکم است این استان هوای بهاری دارد همه‌جای آن سرسبز و زیباست و بهترین آب و هوا و شرایط طبیعی را برای جذب گردشگر از نقاط مختلف کشور و سایر کشورهای جهان دارد. همچنین آب‌های آرام و زیبای نیلگون خلیج فارس با طبیعت بکر و دست‌نخورده جزایر امکانات تفریحات سالم مانند شنا، قایقرانی، ماهیگیری، گردشگری دریایی و پژوهشی را فراهم کرده است (عالی زاده ایسینی، ۱۳۹۰). جزیره هنگام در ماه‌های نوامبر (آبان) و دسامبر (آذر) و فوریه (بهمن) بهترین شرایط را برای حضور گردشگران دارد و پس از آن آوریل (فروردین) و ژانویه (دی) و مارس (اسفند) قرار دارند و ژوئن (خرداد) و جولای (تیر) و آگوست (مرداد) نیز بدترین شرایط را برای حضور گردشگران دارند. (گندمکار و همکاران، ۱۳۹۰)

ناهمواریه‌های استان

هرمزگان از دو بخش کوهستانی و دشتی تشکیل شده است. نواحی کوهستانی، بخش بیشتری از پهنه استان را در بر گرفته و در فاصله کوه‌ها، دشت‌هایی با پهنه‌های گوناگون پراکنده‌اند، که برای کشاورزی مناسب‌اند. این بخش از کشیدگی کوه‌های زاگرس فارس، در بخش جنوب خاوری کشور و کوه‌های پراکنده مرکزی به وجود آمده است. بخش دشتی در راستای خلیج فارس و دریای عمان گسترده شده است (افشار سیستانی ۱۳۷۸). کوه‌های منطقه نقش بزرگی در ریزش باران استان بازی می‌کنند و مهمترین ارتفاعات استان عبارتند از: کوه گنو، ذرتو، هماگ، شب، بشاگرد، سیر و بوخون (رضایی و همکاران ۱۳۸۸).

جاذبه‌ها و توانمندیهای گردشگری ورزشی استان

مناطق کوهستانی

رشته کوه‌های زاگرس بخش عمده‌ای از مساحت این استان را تشکیل می‌دهند مهم‌ترین کوه‌های استان عبارتند از: کوه هماگ (۳۲۶۷ متر)، در شرق حاجی‌آباد، کوه سیرو (۲۹۷۲ متر)، کوه شب (۲۶۸۱ متر) در شمال شرقی بندرلنگه، کوه گنو (۲۳۴۷ متر) در شمال بندرعباس و کوه نیان در شمال شرقی بندرعباس (کلانتری خاندانی ۱۳۸۸).

دشت‌ها و جلگه‌ها

دشت‌های استان در میان کوه‌ها واقع شده‌اند. مانند: دشت‌های گاوبندی، پارسیان، مراغ، دژکان، بستک، گله‌کاه، آشکارا، حاجی‌آباد، جاسک، سیاهو و ... که در صورت وجود آب کافی حاصل‌خیز خواهند بود (کلانتری خاندانی

(۱۳۸۸).

در امتداد خط ساحلی استان سرزمین‌های هموار و کم و بیش وسیعی وجود دارد که به آن‌ها مناطق جلگه‌ای گفته می‌شود. مانند جلگه‌ی میناب و جلگه بندرعباس (کلانتری خاندانی، ۱۳۸۸).

جنگل‌های کوهستانی

این جنگلها در مناطق مرتفع استان و در اطراف حاجی‌آباد تا مرز استان‌های کرمان و فارس و نواحی کوهستانی شمال و غرب و شرق گسترش دارد و شامل گونه‌های بادام، بنه، زیتون وحشی، کنار و معدودی اُرس است (کلانتری خاندانی، ۱۳۸۸).

جنگل‌های ساحلی

این جنگل‌ها به صورت پراکنده در نواحی ساحلی مرز استان‌های فارس و سیستان و بلوچستان گسترش دارد و دارای گونه‌هایی مانند کنار، کهور و مغیر است. اخیراً گونه‌ای به نام سهر که بسیار سریع‌الرشد و مقاوم به خشکی است در پاره‌ای از مناطق به خصوص در مشرق بندرعباس، اطراف میناب و جاسک کشت شده است (کلانتری خاندانی، ۱۳۸۸).

جنگلهای حراً

از نادرترین پوشش‌های گیاهی منطقه و جهان، جنگلهای حرا است که با شرایط ویژه‌ای در آب دریا رشد می‌کند. حرا گیاهی از تیره شاهپسند و در اندازه‌های ۳ تا ۶ متر که هنگام مد دریا تا گلوگاه در آب فرو می‌رود و به کمک خاصیت تصفیه‌ای پوسته‌اش، آب دریا را جذب و نمک آن را دفع می‌کند. درختچه حرا از ویژگی‌های اکوسیستم استان و به ویژه جزیره قشم است جنگل‌های حرای قشم توسط سازمان علمی فرهنگی ملل متحد، یونسکو، در فهرست ذخایر زیست جهانی به ثبت رسیده است. (رضایی و همکاران، ۱۳۸۸).

جزایر

جزایر استان عبارتند از: ۱- قشم در ۲۰ کیلومتری بندرعباس بزرگترین جزیره خلیج فارس، ۲- هرمز در ۱۸ کیلومتری بندرعباس ۳- لارک در ۳۳ کیلومتری بندرعباس، ۴- هنگام در ۸۰ کیلومتری بندرعباس، ۵- کیش در ۹۳ کیلومتری بندرلنگه، ۶- لاوان در ۳۶۷ کیلومتری بندرعباس، ۷- سیری در ۲۸۱ کیلومتری بندرعباس، ۸- فارور بزرگ در ۲۶۲ کیلومتری بندرعباس، ۹- هندورابی در ۳۲۵ کیلومتری بندرعباس، ۱۰- شتور در ۳۲۷ کیلومتری بندرعباس، ۱۱- ابوموسی در ۲۲۲ کیلومتری، ۱۲- تنب بزرگ در ۱۸۰ کیلومتری، ۱۳- تنب کوچک در ۱۹۵ کیلومتری و ۱۴- فارور کوچک در ۲۷۷ کیلومتری مرکز استان قرار دارند (سایانی، ۱۳۸۱).

جزایر استان به عنوان کلیدی‌ترین ناحیه استان هستند که دارای عملکردهای بین‌المللی بوده و ابزار ملی در جهت افزایش توان کشور در عرصه رقابت‌های تجاری و گردشگری با کشورهای همجوار محسوب می‌شوند. قابلیت‌ها و توانمندی‌های اصلی در جزایر مخصوصاً قشم و کیش حول محورهای گردشگری، تجاری، دریایی، تفریحی، سمینارها، همایش‌ها و کنفرانس دور می‌زند. هم اکنون جزیره قشم از نظر گردشگری در کشور موقعیت ممتاز قرار دارد و مسافران زیادی از سراسر کشورمان در طول سال به خصوص پائیز و زمستان و ایام نوروز به قشم سفر می‌کنند و علاوه بر گردش و تفریح، از بازارهای آن دیدن و خرید می‌نمایند (عالی زاده ایسینی، ۱۳۹۰).

همچنین زیباترین ماهی‌های آب شور دنیا به وفور در جزایر خلیج فارس یافت می‌شود بهمین دلیل، می‌توان خلیج فارس را آکواریوم ماهی‌های آب شور دنیا نامید. زیباترین ماهی‌های تزئینی خلیج فارس در اطراف جزیره ابوموسی یافت می‌شود (عالی زاده ایسینی، ۱۳۹۰). جزیره هنگام با دیدنی‌های جذابش یکی از جاذبه‌های طبیعی و منحصر به فرد خلیج فارس محسوب می‌شود. در جزیره هنگام علاوه بر سواحل مرجانی، لاک‌پشت‌های بزرگ دنیا، دلفین‌های بسیار زیبا و بازیگوش نیز هست. (امیرزاده، ۱۳۸۸). همچنین جزیره شیدور که غیرمسکونی و از توابع شهرستان ابوموسی است. شیدور در فاصله حدود یک و نیم کیلومتری جنوب شرقی جزیره لاوان قرار گرفته و از پناهگاه‌های مهم حیات وحش و منطقه طبیعی حفاظت شده است. این جزیره از باارزش‌ترین و مهم‌ترین پناهگاه‌های حیات وحش پرندگان، لاک‌پشت‌های دریائی، ماهی‌ها و دلفین‌ها در خلیج فارس است و جزء مناطق حفاظت شده کشور می‌باشد (امیرزاده، ۱۳۸۸). جزیره هرمز در واقع یک گنبد نمکی است به علت تنوع کانی‌ها و سنگ‌های موجود می‌توان این جزیره را موزه سنگ‌شناسی و کانی‌شناسی نامید. طبیعت هرمز با دارا بودن بیش از ۷۰ نوع خاک رنگی یکی از منحصر بفردترین مناطق است. طبیعت منحصر به فرد هرمز، باعث شده تا لقب «بهشت زمین شناسان» به آن داده شود (امیرزاده، ۱۳۸۸).

گنبد‌های نمکی

گنبد‌های نمکی موجود در استان به دلیل دارا بودن چشم‌اندازهای زیبای زمین‌ساختی ما تنوع چشمگیر کانی‌ها و غارهای نمکی یکی از جاذبه‌های علمی گردشگری هستند که مشتاقان به طبیعت را به سوی خود جلب می‌کنند. سایت نمکدان ژئوپارک قشم یکی از طولانی‌ترین غارهای نمکی جهان و جزیره هرمز به عنوان نگین زمین‌شناسی خلیج فارس محسوب می‌شود (امیرزاده، ۱۳۸۸).

چشمه‌های آب گرم

از دیگر جاذبه‌های طبیعی استان وجود چشمه‌های آب گرم متعددی است که باید آن‌ها را از موهبت‌های خدادادی دانست. مهم‌ترین این چشمه‌ها عبارتند از: آب گرم گنو در ۳۰ کیلومتری بندرعباس، آب گرم خورگو در ۴ کیلومتری مرکز استان، آب گرم خمیر در نزدیکی بندرخمیر و چشمه آب گرم چستانه در قریه‌ی خون سرخ. چشمه‌های فوق نه تنها گردشگاه‌های زیبا و محل تفریح مردم هستند بلکه از نظر درمانی انواع بیماری‌های پوستی و درد مفاصل نیز اهمیت دارند. همه ساله هزاران نفر از مردم استان و سایر نقاط کشور برای استفاده از این چشمه‌ها به آن جا سفر می‌کنند (کلانتری خاندانی و همکاران، ۱۳۸۸). دیگر چشمه‌های آب گرم استان عبارتند از: سرخان، آسک، بادون، ملایجی، چارک، لشتگان، چاه احمد، فاریاب، فتویه، تودرویه، حاجی‌آباد و ده شیخ (رضایی، ۱۳۸۸).

مناطق حفاظت شده

بطور کلی مناطق حفاظت شده استان شامل ارتفاعات گنو، کرانه‌های ساحلی، تالاب‌های بین‌المللی و پناهگاه‌های حیات وحش می‌باشد که تمام قابلیت‌های لازم را برای جذب گردشگر دارند از مجموع ۹ تالاب، ۴ تالاب جزء کنوانسیون رامسر و تالاب بین‌المللی محسوب می‌شوند (عالی زاده ایسینی و همکاران، ۱۳۹۰).

جاذبه‌های تاریخی

با توجه به شرایط آب و هوایی و ضریب تخریب بالای بناها در این منطقه، تعداد آثار تاریخی باقی‌مانده چشمگیر

نیست و در حال حاضر یادگارهای پراکنده ولی مهمی در استان باقی و دیده می‌شود. بیشتر این آثار مربوط به دوره-های ساسانی، صفویه و قاجاریه است که توسط سازمان میراث فرهنگی به ثبت رسیده‌اند. قلعه‌های تاریخی، هرمز، قشم، میناب و فین، پل لاتیدان، حمام‌های قدیمی، معابد، شهر باستانی جزیره کیش، قنات زیرزمینی کاریز، چاه‌های تلا از جمله جاذبه‌های تاریخی هرمزگان به شمار می‌روند (عالی زاده ایسینی و همکاران ۱۳۹۰).

جاذبه‌های فرهنگی و مذهبی

در استان هرمزگان مساجد، زیارتگاهها و موزه‌های متعددی وجود دارد که قدمت مساجد و معماری بی‌نظیر آنها از ویژگی‌های منحصر به فردی است که همه ساله پذیرای گردشگران بسیاری است. مساجد ارزشمند استان: مسجد افغان، مسجد غیاث، مسجد خالدی سلطان العلماء در بندرلنگه، مسجد شیخ برخ در روستای کوشه قشم، مسجد گله‌داری بندرعباس، مسجد ناصری، مسجد صحرا باغی، مسجد جامع اهل سنت بندرعباس، مسجد کوفه، مسجد و مناره ملک بن عباس، مسجد جامع بستک. سایر امامزاده‌ها و اماکن متبرکه استان عبارتند از: امامزاده سیدکامل و امامزاده سید محمدبن منصور، آستانه سید سلیمان (ع)، امامزاده شاه محمدتقی (ع)، زیارت امامزاده سید سلطان محمد (ع)، آستانه سیداحمد (ع) (اخلاقی‌پور ۱۳۸۸).

امامزاده سیدمظفر (ع)

آرامگاه سیدمظفر (ع) از زیارتگاههای مشهور بندرعباس است که در «نای‌بند» برفراز تپه‌ای واقع است و مردم برای زیارت و نذر و نیاز به آنجا می‌روند. نسب او را به امام موسی کاظم (ع) رسانده‌اند و گفته می‌شود که در زمان متوکل عباسی از بغداد به ایران و بندرعباس مهاجرت کرده و تا پایان عمر در این شهر زیسته است. ساختمان اولیه آرامگاه از خشت و گل و فاقد گنبد بوده و در سال ۱۳۰۵ خورشیدی سقفی گنبدی برفراز آرامگاه بنا گردید و در سال ۱۳۴۷ خورشیدی قسمت‌های داخلی از محل نذرهای مردم کاشی‌کاری و بازسازی شده است (سایبانی ۱۳۸۶). لازم به یادآوری است که این بنا در سال‌های اخیر به طور کامل مرمت و بازسازی شده است.

صنایع دستی و سوغات استان

از مهمترین صنایع دستی استان هرمزگان می‌توان سب‌دبافی، حصیربافی، گلابتون دوزی (کمه‌بافی)، سفالگری، قالی-بافی، چادر شب بافی، خوس دوزی، سوزن دوزی، بادله دوزی، بافت و ساخت اشیاء تزئین را نام برد. همچنین سب‌د حصیر، گلابتون دوزی، سوزن دوزی، قالی، شیریکی، صنایع دریائی، ماهی و میگو و مرکبات از مهمترین سوغاتی-های این استان به شمار می‌روند (ماهنامه گردشگر، ۱۳۸۹).

اقوام و زبان

استان هرمزگان، از دیر باز محل سکونت نخستین اجتماع ها و گهواره فرهنگی کهن است که نخستین حکومت ها با فرهنگی غنی، در کرانه های آن به وجود آمده است. در کرانه ها و جزیره های هرمزگان، عرب ها، لرها، پارس ها، بلوچ ها، ترک ها و تیره های آمیخته به سر می‌برند، که در اثر آمیختن، نژاد ویژه ای را به وجود آورده اند. ساکنان محلی بعضی از بندرها و جزیره های استان هرمزگان، عرب زبانان محلی مستقر در ایران هستند که از دیگر نقاط

کشور به این منطقه مهاجرت کرده اند و از نظر ویژگی های جسمانی، آنان با عرب های همسایه کشور هیچگونه شباهتی ندارند. همچنین از دیگر اقوام ساکن در استان هرمزگان می توان: لرها، لاری ها، بلوچ ها و مکرانی ها را نام برد. به عقیده برخی از دانشمندان مردم شناس اقوام ایرانی اصیل فقط در دو منطقه زندگی می کنند: یکی از این اقوام در میان مردم فارس و ساکنان شمال شرق خلیج فارس و دیگری در میان لرها یا کوه نشینان غرب ایران. اقوام لر، در سواحل شمالی دریای پارس، از جمله استان هرمزگان به طور پراکنده زندگی می کنند. این اقوام با لهجه لری که گونه ای از زبان پهلوی پیشین است، سخن می گویند.

اقوام لاری، در شهرستان لار استان فارس، بندرها و جزیره های ایرانی دریای پارس، از جمله هرمزگان و سرزمین های جنوبی دریای پارس زندگی می کنند و زبا رایج بین آن ها فارسی دری است. اقوام بلوچ، در سواحل دریای عمان، خلیج فارس، جزیره ها و بندرهای خلیج، از جمله استان هرمزگان زندگی می کنند. البته مردم بندر عباس و برخی از نواحی استان هرمزگان، آمیخته ای از فارس، بلوچ، عرب و سیاه پوست هستند که بندری یا عباسی نامیده می شوند و اما مکرانی ها یا مکی ها، که بیشتر در ناحیه مکران استان سیستان و بلوچستان و کرانه های دریای پارس، از جمله استان هرمزگان، به ویژه ناحیه جاسک زندگی می کنند و آمیخته ای از نژاد هندو، آسوری، افغان و سیاه پوست هستند.

موقعیت اجتماعی و اقتصادی

فعالیت عمده مردم استان هرمزگان بیشتر در زمینه کشاورزی، ماهیگیری و حمل و نقل دریایی متمرکز شده است. این استان از نظر رشد سریع محصولات کشاورزی گرمسیری و مزیت های نسبی منطقه ای و ناحیه ای، اهمیت قابل توجهی دارد. از جمله می توان به تولید و کاشت انواع صیفی و سبزی مشتمل بر گوجه فرنگی، خیار، بامیه و هندوانه اشاره کرد. البته کشت مرکباتی از قبیل پرتقال، نارنگی، لیموترش نیز در این استان رایج است. استان هرمزگان هم چنین در بخش ذخایر معدنی، دارای معادنی از قبیل: کرومیت، خاک سرخ سنگ گچ و آهک، نمک، گوگرد و آهن است. در کنار این معادن، نفت و گاز از جمله معادن مهم منطقه به شمار می آیند که از اهمیت بالایی در اقتصاد کشور برخوردار است. علاوه بر معادن ذکر شده، معادن دیگری نیز در این استان پیدا شده که عبارتند از: معادن شن و ماسه، سنگ لاشه، نمک طعام و سنگ تزئینی. از دیگر فرآورده های معدنی دیگر می توان به: نمک جزیره هرمز و نمک آبی در جزیره قشم که علاوه بر مصرف کرومیت داخلی به خارج صادر می گردد، نیز اشاره کرد. استان هرمزگان همچنین در زمینه صنایع غذایی و حمل و نقل دریایی نیز از موقعیت اقتصادی برجسته ای برخوردار است. صنعت شیلات از جمله مهم ترین صنایع دریایی استان هرمزگان محسوب می شود که محصولات آن به دو صورت کنسرو ساردین و تن، در سراسر کشور توزیع می شود و در نوع خود دارای اهمیت بسیار ممتازی است. کارخانه آرد ماهی نیز از دیگر صنایع استان است که از پوست و استخوان و امعاء و احشاء ماهیان کنسرو شده در کارخانه کنسرو تن، آرد ماهی به عمل می آورد. همچنین صنایع دیگری مانند صنعت قایق سازی، نساجی، لنج سازی، یخ سازی، کارخانه آب لیموگیری، کشتی سازی، تعمیر و بازسازی کشتی و لنج نیز در این استان وجود دارد (رضایی، ۱۳۸۸).

یافته های پژوهش

جدول ۱. اطلاعات جمعیت شناختی نمونه ها

متغیر	طبقه	فراوانی	درصد
-------	------	---------	------

سن	۲۵ سال و کمتر	۲۴	۱۴/۳۷
	۲۶ تا ۳۵ سال	۴۱	۲۴/۵۵
	۳۶ تا ۴۵ سال	۴۵	۲۶/۹۴
	۴۶ تا ۵۵ سال	۳۶	۲۱/۵۵
	۵۶ سال به بالا	۲۱	۱۲/۵۷
تاهل	مجرد	۹۷	۵۸/۷۸
	متاهل	۷۰	۴۱/۲۱
تحصیلات	دیپلم	۱۶	۱۴/۵۴
	فوق دیپلم	۲۶	۲۴/۸۴
	لیسانس	۶۱	۲۱/۲۱
	فوق لیسانس	۴۹	۲۱/۸۱
	دکتری	۱۵	۱۰/۳۰
سابقه	۵ سال و کمتر	۲۴	۱۴/۵۴
	۶ تا ۱۰ سال	۳۱	۱۸/۷۸
	۱۱ تا ۱۵ سال	۴۸	۲۹/۰۹
	۱۶ تا ۲۰ سال	۴۷	۲۸/۴۸
	۲۱ سال و بالاتر	۱۷	۹/۰۹

منبع: نگارندگان

جدول ۲. نتایج بررسی تاثیر عوامل تسهیل بخش بر گردشگری ورزشی استان هرمزگان

ردیف	عنوان	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۰/۰۰۱	ساختاری	۱۳/۸۲	۲/۹۸	۳	۴۶/۸۵
۰/۰۰۱	محیطی	۱۷/۱۶	۳/۵۰	۳	۵۲/۱۴
۰/۰۰۱	مدیریتی	۱۷/۴۶	۲/۸۷	۳	۶۵/۰۸
۰/۰۰۱	زیرساختی	۲۰/۴۰	۳/۹۳	۳	۵۷/۱۶

منبع: نگارندگان

جدول ۳. نتایج بررسی تاثیر موانع گردشگری ورزشی استان هرمزگان

ردیف	عنوان	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۰/۰۰۱	مدیریتی	۱۰/۴۱	۲/۰۷	۳	۴۶/۱۷
۰/۰۰۱	فرهنگی-سیاسی	۱۰/۴۱	۲/۴۱	۳	۳۹/۶۴
۰/۰۰۱	ارتباطی-تبلیغاتی	۱۷/۱۱	۳/۱۱	۳	۵۸/۵۹
۰/۰۰۱	زیرساختی	۱۷/۱۶	۳/۵۰	۳	۵۲/۱۴

منبع: نگارندگان

جدول ۴. اولویت بندی موارد تسهیل بخش گردشگری ورزشی استان هرمزگان

۰/۰۰۱	۷/۰۱۳	۲/۰۵	مؤلفه ساختاری
		۱/۸۶	مؤلفه محیطی
		۲/۰۹	مؤلفه مدیریتی
		۱/۹	مؤلفه زیر ساختی

منبع: نگارندگان

جدول ۵. اولویت بندی موانع گردشگری ورزشی استان هرمزگان

۰/۰۰۱	۷/۰۱۳	۱/۰۵	مؤلفه مدیریتی
		۱/۴۲	مؤلفه فرهنگی-سیاسی
		۲/۰۹	مؤلفه ارتباطی-تبلیغاتی
		۲/۶۷	مؤلفه زیر ساختی

منبع: نگارندگان

فرضیه اول پژوهش

مؤلفه ساختاری از موارد موثر بر گردشگری ورزشی استان هرمزگان تاثیر دارد. نتایج این تحقیق با نتایج خیونگ و همکاران (۲۰۱۶)، یانگ و همکاران (۲۰۱۷)، جین و همکاران (۲۰۱۹) و ابراهیم پور و همکاران (۱۳۹۴) و زکی زاده و همکاران (۱۳۹۶) همسو می باشد. در تبیین این فرضیه می توان گفت موارد ساختاری مانند برآورده کردن انتظارات جامعه میزبان و مهمان، در نظر گرفتن انگیزه ها و نیازهای گردشگران، داشتن کنش متقابل و کیفیت خدمات ارائه شده بر گردشگری ورزشی تاثیر دارد.

فرضیه دوم پژوهش: مؤلفه محیطی از موارد موثر بر گردشگری ورزشی استان هرمزگان تاثیر دارد. نتایج این تحقیق با نتایج علوی و همکاران (۱۳۹۷)، امینی و همکاران (۱۳۹۸)، صوباتی (۱۳۹۸)، پور پناهی و همکاران (۱۳۹۴)، گایتناکیس و همکاران (۲۰۱۹) همسو می باشد. در تبیین این فرضیه می توان گفت موارد محیطی مانند جذابیت های اجتماعی، اقامت گاه ها و فضای پذیرایی، توجه به نرخ رشد اقتصادی، تورم و ارز، ایجاد زمینه های اجتماعی، طرح ریزی در واحدهای فرهنگی، سیاست های کاری و میراث فرهنگی، قوانین و مقررات وضع شده، ایجاد روابط بین الملل، توجه به کنشگران سیاسی و ایجاد سیمای شهری و شرایط جغرافیایی بر گردشگری ورزشی تاثیر دارد.

فرضیه سوم پژوهش: مؤلفه مدیریتی از موارد موثر بر گردشگری ورزشی استان هرمزگان تاثیر دارد. نتایج این تحقیق با نتایج فنگ (۲۰۱۸)، چن و همکاران (۲۰۱۸)، دامینیک و همکاران (۲۰۱۹)، چيو و همکاران (۲۰۲۰)، ابراهیم پور و همکاران (۱۳۹۴) همسو می باشد.

در تبیین این فرضیه می توان گفت موارد مدیریتی تاثیر گذار بر گردشگری ورزشی شامل بستر سازی منابع مالی، افزایش سرمایه گذاری، آموزش نیروهای متخصص، ایجاد بانک اطلاعاتی گردشگری، درگیرسازی دستگاه های اجرایی، مکان یابی مناسب و بهره برداری بهینه، ایجاد مراکز نظارتی و توجه به مسائل امنیتی، ایجاد پلیس ویژه

گردشگران، توجه به زیر ساخت های گردشگری، ساخت جاذبه های جدید، بهسازی و احیای مناطق گردشگر پذیر، معرفی، تبلیغات و اطلاع رسانی، ایجاد بازارهای جذاب و متنوع، راحتی ورود و حمل و نقل می باشد.

فرضیه چهارم پژوهش: مولفه زیرساختی از موارد موثر بر گردشگری ورزشی استان هرمزگان تاثیر دارد. نتایج این تحقیق با نتایج وهاب پور و همکاران (۱۳۹۴)، زکی زاده و همکاران (۱۳۹۶)، علوی و همکاران (۱۳۹۷) و جین و همکاران (۲۰۱۹) همسو می باشد.

در تبیین این فرضیه می توان گفت مولفه های زیر ساختی تاثیر گذار بر گردشگری ورزشی عبارتند از: وجود پیست و مراکز ورزشی و تبلیغات آن، امکانات تمرینی برای ورزشکاران خارجی، استفاده از سیستم کارت اعتباری بین المللی، ایجاد مکان های جذاب برای انواع ورزش ها، اماکن ورزشی پارالمپیک، ایجاد طرح های سلامت گردشگران ورزشی، حرفه ای بودن سطح ورزش.

فرضیه پنجم پژوهش: مولفه مدیریتی از موانع موثر بر گردشگری ورزشی استان هرمزگان تاثیر دارد. نتایج این تحقیق با نتایج جین و همکاران (۲۰۱۹)، چيو و همکاران (۲۰۲۰)، پارسایی و همکاران (۱۳۹۴)، پور پناهی و همکاران (۱۳۹۴) همسو می باشد.

در تبیین این فرضیه می توان گفت موانع مدیریتی تاثیر گذار بر گردشگری ورزشی عبارتند از: مشکلات مدیریتی و منابع انسانی، موانع بازاریابی، موانع اجرایی و قانونی در نظام اداری، نامناسب بودن سیستم حمل و نقل، ضعف نیروی انسانی در حوزه گردشگری، موانع حمایت های قانونی، عدم برخورد صحیح مردم و مسئولان با گردشگران ورزشی، عدم احساس امنیت کامل گردشگران ورزشی، مشکلات سرمایه گذاری، ضعف هماهنگی بین سازمان ها. فرضیه ششم پژوهش: مولفه فرهنگی - سیاسی از موانع موثر بر گردشگری ورزشی استان هرمزگان تاثیر دارد. نتایج این تحقیق با نتایج ابراهیم پور و همکاران (۱۳۹۴)، وهاب پور و همکاران (۱۳۹۴)، علوی و همکاران (۱۳۹۷)، امینی و همکاران (۱۳۹۸) همسو می باشد.

در تبیین این فرضیه می توان گفت موانع سیاسی - فرهنگی تاثیر گذار بر گردشگری ورزشی شامل برخورد نامناسب با گردشگران، عدم اعتقاد دولت به جذب گردشگر، تفکیک جنسیتی در اماکن ورزشی، عدم تطابق فرهنگی گردشگران، تنگناهای ایدئولوژیک و عدم انطباق ارزش می باشد.

فرضیه هفتم پژوهش: مولفه ارتباطی - تبلیغاتی از موانع موثر بر گردشگری ورزشی استان هرمزگان تاثیر دارد. نتایج این تحقیق با نتایج جین و همکاران (۲۰۱۹)، چيو و همکاران (۲۰۲۰)، پارسایی و همکاران (۱۳۹۴)، پور پناهی و همکاران (۱۳۹۴) همسو می باشد.

در تبیین این تحقیق می توان گفت موانع تبلیغاتی موثر بر گردشگری ورزشی عبارتند از: ضعف بازاریابی مناسب، عدم شناخت نیازهای گردشگران ورزشی، سیستم اطلاع رسانی ضعیف، عدم آشنایی گردشگران ورزشی با سایر جاذبه های گردشگری.

فرضیه هشتم پژوهش: مولفه زیرساختی از موانع موثر بر گردشگری ورزشی استان هرمزگان تاثیر دارد. نتایج این تحقیق با نتایج جین و همکاران (۲۰۱۹)، چيو و همکاران (۲۰۲۰)، پارسایی و همکاران (۱۳۹۴)، پور پناهی و همکاران (۱۳۹۴) همسو می باشد.

در تبیین این فرضیه می‌توان گفت موانع زیر ساختی تاثیر گذار بر گردشگری ورزشی عبارتند از: مشکلات اماکن و زیر ساخت ها، ضعف امکانات اقامتی و خدمات پشتیبان، کمبود مراکز خرید مناسب، کمبود اماکن خرید ورزشی، کمبود جذابیت های جاذبه های گردشگری ورزشی.

فرضیه نهم: موارد تسهیل بخش گردشگری استان هرمزگان قابل اولویت بندی می باشد.

با توجه مقدار sig که کمتر از ۰/۰۰۱ می باشد و نشان دهنده معنی دار بودن آمار به دست آمده می باشد و همچنین با توجه به مقادیر mean rank در می یابیم مولفه مدیریتی دارای اولویت بالاتر می باشد.

فرضیه دهم: موانع موثر بر گردشگری استان هرمزگان قابل اولویت بندی می باشد.

با توجه مقدار sig که کمتر از ۰/۰۰۱ می باشد و نشان دهنده معنی دار بودن آمار به دست آمده می باشد و همچنین با توجه به مقادیر mean rank در می یابیم مولفه زیرساختی دارای اولویت بالاتر می باشد.

نتیجه گیری و دستاورد علمی پژوهشی

صنعت گردشگری یکی از مهمترین صنایعی است که هر کشوری باید به آن توجه کند زیرا این صنعت می تواند توانمندی های بالقوه هر کشوری را به قابلیت های بالفعلی تبدیل کند و از این طریق می توان همراه بر جذب گردشگر به کشور به بهبود وضع اقتصادی کشور کمک کند. صنعت گردشگری به بخش های مختلفی تقسیم می شود که یکی از برجسته ترین بخش های این صنعت گردشگری ورزشی است. در بهبود صنعت گردشگری ورزشی سازمان ها و ارکان مختلفی می توانند ایفای نقش کنند که یکی از مهمترین آن ها وزارت ورزش و جوانان است. این وزارتخانه از طریق وظایف، فعالیت ها و اهدافی که به دو بخش ورزش و جوانان تقسیم بندی شده است، می تواند تغییراتی در هر یک در ابعاد مختلف گردشگری ورزشی ایجاد کند که به نوبه خود سهمی بزرگ در جذب گردشگر ورزشی ایفا می کند.

در چهار دهه گذشته گردشگری یکی از عوامل اصلی توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی بسیاری از کشورها بوده است و گردشگری ورزشی پدیده ای است که در دو دهه اخیر مورد توجه و اقبال زیادی در دنیا قرار گرفته و پژوهشگران و صاحب نظران زیادی به بحث پیرامون جنبه های گوناگون آن پرداخته اند.

گروهی از این پژوهشگران جاذبه های طبیعی ورزشی را برای جذب گردشگران ورزشی و در نتیجه افزایش درآمد حاصل از گردشگری، یکی از عوامل مؤثر به شمار می آورند. هر اندازه منطقه ای از این جاذبه ها به میزان بیشتری برخوردار باشد امکان توسعه این نوع گردشگری برای آن منطقه بیشتر فراهم می شود. بنابراین اهمیت دادن و سرمایه گذاری بخش های دولتی و خصوصی در جاذبه هاییکه از نظر کارشناسان اهمیت بیشتری در جذب گردشگران ورزشی دارند حائز اهمیت است.

با توجه به یافته های پژوهش عمده ترین مشکلات موجود در این راه به ترتیب: مشکلات فرهنگی، مشکلات مدیریتی و در نهایت مشکلات مربوط به زیر ساخت های گردشگری از نظر مجموع کارشناسان می باشد. در تمام موارد و عواملی که طی این تحقیق و پژوهش های مختلف شناسایی شده، نقش مدیریت علمی مشهود است. از این رو برای موفقیت در برنامه های توسعه گردشگری ورزشی، استفاده از مدیران متخصص در امر گردشگری که با اصول علمی و نظریه های مربوط آشنایی داشته باشند از موارد بسیار مهم است.

برای رفع مشکلات فوق که بر سر راه توسعه گردشگری ورزشی قرار دارد می تواند ما را در رسیدن به چشم انداز ۱۴۰۴ و جذب ۲۰ میلیون گردشگر کمک کند و سهم گردشگری کشور را از تولید ناخالص ملی به بالای ۱٪ درصد فعلی برساند.

مهم ترین راهکارهای پیشنهادی توسط کارشناسان این تحقیق برای توسعه و گسترش گردشگری ورزش هرزگان به ترتیب زیر آورده شده است:

تبلیغات مناسب در خصوص جاذبه های گردشگری ورزشی استان، توسعه کمی و کیفی اماکن و تأسیسات چند منظوره با رعایت استانداردهای لازم، برنامه ریزی جامع و هدفمند برای توسعه گردشگری، ایجاد هماهنگی بین سازمان های مربوطه، استفاده از نیروی انسانی متخصص، ایجاد امکانات رفاهی و خدمات بهداشتی، حمایت از بخش خصوصی، گسترش و ساخت اماکن ورزشی، برگزاری جشنواره ها و مسابقات داخلی و خارجی، وجود یک متولی واحد در گردشگری ورزشی استان، نگرش و برخورد مناسب با گردشگران، تهیه و تدوین طرح جامع گردشگری استان، بهره گیری از ورزش های بومی و محلی، انجام پژوهش و استفاده از الگوهای گردشگری کشورهای اسلامی.

لذا در راستای اهداف تحقیق حاضر پیشنهاد می شود سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان که متولی گردشگری استان است با همکاری سازمان های متولی ورزش استان و به تبع آن هیئت های ورزشی، کارشناسان دفتر گردشگری، صدا و سیما مرکز خلیج فارس، استانداری و شهرداری، جلسات، دوره های توجیهی و آموزشی با موضوعات مربوط به گردشگری، ورزش و گردشگری ورزشی برگزار کننده و با امضای تفاهم نامه هایی در این زمینه در جهت توسعه و ترویج گردشگری ورزشی در هرزگان گامهای موثری بر دارند. و نکته آخر اینکه هرزگان مزیت های فراوانی در توسعه گردشگری کشور داراست به همین دلیل گردشگری به عنوان یکی از محورهای اصلی توسعه استان بایستی مورد توجه مردم و مسئولان قرار گیرد.

الف) بعد زیر ساختی: در واقع مفهوم بعد زیر ساختی ایجاد اماکن و ظرفیت هایی است که توجه گردشگران ورزشی را به خود جلب کند. ایجاد استادیوم های جذاب ورزشی، زمین چمن ها، پیست های اسکی، ترویج بازی های بومی و ملی و غیره را می توان به عنوان مثال هایی از بعد زیر ساختی ذکر نمود.

فعالیت های وزارت ورزش و جوانان، این وزارتخانه می تواند در گسترش و توسعه بعد زیر ساختی کمک زیادی کند، چرا که از طرفی با راه اندازی این زیر ساخت ها می توان ورود گردشگران ورزش های خاص مانند کایت سواری، اسکی روی آب، بانجی جامپینگ را توسعه داد، و از سوی دیگر می توان گردشگری ورزشی را در استان توسعه داد و سطح ورزش استانی را بالا برد که این عامل خود نیز سبب جذب ورزشکاران در سطح ملی و بین المللی و ورود سریع تر گردشگران ورزشی به استان می شود.

ب) بعد مدیریتی: مفهوم بعد مدیریتی تامین منابع مالی، نیروی انسانی، آموزش نیروهای متخصص، توجه به مباحث سرمایه گذاری، استفاده از فناوری های روز، خدمات رسانی مناسب، توجه به مسائل حمل و نقل، مکان یابی و امکان سنجی استفاده بهینه از منابع، توجه به مسائل امنیتی و غیره است.

ج) بعد فرهنگی-سیاسی: این بعد شامل برخورد مناسب با گردشگران ورزشی، تغییر نگاه و جلب حمایت مراجع دینی از توسعه گردشگری، لزوم تمهید بسترها برای رعایت شعائر مذهبی، توسعه فرهنگ گردشگری ورزشی، تدوین و تصویب قوانین گردشگری ورزشی، حمایت‌های حقوقی از سرمایه‌گذاران خارجی است. وظایف و فعالیت‌های وزارت ورزش و جوانان، وزارتخانه وظیفه دارد منش جوانمردی و اخلاق را در افراد ترویج داده و به بسط فعالیت‌های فرهنگی در این زمینه کمک کند.

د) بعد تبلیغاتی و ارتباطی: این بعد یکی از ابعادی است که با وجود این که وزارت ورزش و جوانان باید سعی در ایجاد زیرساخت‌های مناسب کند باید بعد مدیریتی قوی نیز داشته باشد و در بعد فرهنگی و سیاسی نیز به درستی عمل نماید. اما اگر در بخش تبلیغات و برقراری ارتباطات به درستی عمل نکند سبب عدم آشنایی دیگر استان‌ها نسبت به اماکن و جاذبه‌های گردشگری ورزشی استان شده و به طور کلی مزیتی را که می‌تواند در دستان وزارت ورزش و جوانان در بخش گردشگری ورزشی باشد را از بین می‌برد. ضعف‌هایی که در بحث تبلیغات و ارتباطات وجود دارد عبارتند از: ضعف تبلیغاتی و عدم بازاریابی، کمبود اطلاعات در خصوص نیاز گردشگران ورزشی، سیستم اطلاع‌رسانی ناقص و روابط عمومی ضعیف با گردشگران ورزشی، آشنایی کم و ناکافی گردشگران ورزشی در مورد جاذبه‌های طبیعی استان.

منابع

ابراهیم پور، سیده و جیهه حسینی و سید مهدی حسینی، ۱۳۹۴، موانع توسعه گردشگری ورزشی در استان اردبیل، اولین همایش ملی گردشگری پایدار با رویکرد گردشگری ورزشی، سلامت و محیط زیست، اردبیل، موسسه حامیان زیست‌اندیش محیط‌آرمانی.

اخلاقی پور، منصور ۱۳۸۸، اطلس فرهنگی استان هرمزگان، صدا و سیما مرکز خلیج فارس
افشار سیستانی، ایرج ۱۳۷۸، استان هرمزگان، انتشارات هیرمند، چاپ اول.

پارسایی، جابر و عیسی اعتماد، ۱۳۹۴، اکوتوریسم ورزشی و نقش آن در توسعه اقتصادی و اجتماعی سواحل دریای خزر مطالعه موردی: شهر نور، اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پاک، همدان، شرکت سپیدار طبیعت الوند.

پورپناهی کل تپه، محمد و اکرم خواجه پور، ۱۳۹۴، موانع بازدارنده بر توسعه گردشگری ورزشی (مطالعه موردی: از دیدگاه کارشناسان گردشگری، تربیت بدنی و روسای هیئت‌های ورزشی استان اردبیل)، اولین همایش ملی گردشگری پایدار با رویکرد گردشگری ورزشی، سلامت و محیط زیست، اردبیل، موسسه حامیان زیست‌اندیش محیط‌آرمانی.

سایبانی احمد ۱۳۸۱، بندرعباس و هلال طلایی، انتشارات نگارش امروز، چاپ اول.

سایبانی، احمد ۱۳۸۶، از بندر جرون تا بندرعباس، انتشارات نشر همسایه، چاپ دوم
جلال آبادی، لیلا، ضیا آبادی، مریم ۱۴۰۰. سنجش و ارزیابی عملکرد گردشگری پایدار در مقاصد در حال ظهور (مطالعه موردی شهر کرمان). فصلنامه برنامه‌ریزی جغرافیای منطقه‌ای (موسسه آموزش عالی قشم). دوره ۱۱ شماره ۴، شماره پیاپی ۴۴. صفحه ۱۷-۳۲.

صوباتی، زلیخا، ۱۳۹۸، دانشگاه آزاد گیلان - منطقه آزاد انزلی - اداره کل ورزش و جوانان گیلان. بررسی عوامل

و موانع اثرگذار بر توسعه بازاریابی گردشگری ورزشی استان تهران، سومین کنگره ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت، گیلان، دانشگاه گیلان.

صادقی، محسن، حافظ رضا زاده، معصومه، کریمیان بستان، مریم، ۱۴۰۱. شناسایی پیشران‌های کلیدی توسعه گردشگری شهر اردبیل. فصلنامه برنامه ریزی جغرافیای منطقه ای (موسسه آموزش عالی قشم). دوره ۱۲، شماره ۳، شماره پیاپی ۴۷، صفحه ۷۶۲-۷۹۳.

علوی، سیدحسین؛ مسعود فریدونی و لقمانی، ۱۳۹۷، تحلیل موانع توسعه گردشگری ورزشی در سواحل آبی دریای مازندران، دومین کنفرانس بین المللی مدیریت و کسب و کار، تبریز، گروه مدیریت دانشگاه تبریز
عالی زاده ایسینی، حکیمه، حیدری هنگامی، آزیتا، داودی پور، صغری، جهانشاهی، سهیلا، با وقار زعیمی، نساء، زمانی، کورش، ۱۳۹۰، «استان شناسی هرمزگان» (اجرای آزمایش)، انتشارات شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران، چاپ اول.

رضایی، طاهره، وحدت، بهروز، ولی زاده، حسن، نوروزی، عباس، ۱۳۸۸، «راهنمای گردشگری استان هرمزگان»، انتشارات علم نوین، چاپ اول

زکی زاده قریه علی، حسین و زهرا نوبخت رمضانی، ۱۳۹۶، کد ثبت. ۵۳۰۰۲-۹۶۱۷۰، بررسی موانع توسعه توریسم ورزشی در استان قزوین، اولین همایش ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت دانشگاه علوم پزشکی آبادان، اهواز، دانشگاه علوم پزشکی آبادان.

زنده دل، حسن، ۱۳۸۷، راهنمای ایرانگردی استان‌ها و شهرها، تهران، نشر ایرانگردان، چاپ اول.
کارگر اصل سوئی، قربانعلی، عزت پناه، بختیار، ولیزاده، رضا، ۱۴۰۱. بررسی اثرات گردشگری تجاری بر ساختارهای اقتصادی، اجتماعی و کالبدی شهرها (نمونه موردی: منطقه آزاد ارس). فصلنامه برنامه ریزی جغرافیای منطقه ای (موسسه آموزش عالی قشم). سال دوازدهم، شماره ۳، تابستان ۱۴۰۱: 98-115.

کلانتری خاندانی، حسین، عطایی دریایی، غلامحسین، پور طوق، عذرا، ۱۳۸۸، جغرافیای استان هرمزگان، ناشر شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران، چاپ دهم.
گندمکار، امیر، عزتیان، ویکتوریا، خراسانی زاده، فرنوش، ۱۳۹۰، «تدوین تقویم گردشگری در جهت توسعه سواحل خلیج فارس (مطالعه موردی جزیره هنگام)، در (جهانیان، پور احمد)، مجموعه مقالات هفتمین همایش ملی خلیج فارس، انتشارات جهاد دانشگاهی، جلد دوم، چاپ اول.

وهاب پور، نیره و حسین صفرزاده، ۱۳۹۴، بررسی نقش کارآفرینی در راستای توسعه پایدار گردشگری در منطقه آزاد قشم با استفاده از مدل فرآیند تحلیل سلسله مراتبی AHP، اولین کنفرانس شهرسازی، مدیریت و توسعه شهری، شیراز، موسسه عالی علوم و فناوری خوارزمی

وثوقی، لیلا، خوش نمک، صادق، ۱۴۰۰. تحلیل شاخص‌های چند سطحی مؤثر بر جذب سرمایه‌گذاری در کسب و کار گردشگری مناطق آزاد تجاری - صنعت. فصلنامه برنامه ریزی جغرافیای منطقه ای (موسسه آموزش عالی قشم). دوره ۱۱، شماره ۴ - شماره پیاپی ۴۴، مهر ۱۴۰۰، صفحه 33-46.

khiveng., Gursoy, D., soo- Bum.l, (2016). "The impoct of the 2002 world cup on south korea:

comparisons of pre- and post – Games". *Tourism Management* 27, 86-96.

chen, john miller , Aaron Harris(2018) Clup Sport National Tournament :Economic Impaci of a small Event on a mid-size community original Research, *Rsj* volume 33 , Issue 2 , pp 119 -128 . 7

Feng & Jago, L(2018) the Management of Sport Tourism". *Sport in society* Vol 8, No2.p.378-389

duminik. (2019). "The Role of socio – psychological and cultural perspective." *Tourism Management* 28.806- 819.

Leonidas Gaitanakis, Ourania Vrontdou, Stella Leivadi(2019), Central Government Tourism Policy and the Development of Sports Tourism in Mass Tourism Areas: The Case of Crete Canadian Sport Tourism Alliance and the Ontario Ministry of Tourism and Recreation.

r University, Iran

Assistant Professor of, Payame Noor University, Iran

